

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری سلامت جامعه و سالمندی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی پرستاری سلامت فرد و جامعه
شماره درس: ۵۸۵۲۳۲۰
نوع و تعداد واحد: عملی، ۱ واحد
دروس پیش‌نیاز یا هم‌زمان: پرستاری سلامت فرد و جامعه
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی پرستاری ترم ۲ نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۵
زمان کارآموزی: سه‌شنبه، چهارشنبه ۱۳-۳۰:۷
محل کارآموزی: مراکز خدمات جامع سلامت شهید اول، حضرت علی (ع)، امام محمد تقی، ملک شهر
مسئول درس: دکتر طیبه کریمی - هیات علمی گروه
زمان حضور در دفتر کار: طبق برنامه حضور اتاق شماره ۱۴۵
پرستاری سلامت جامعه و سالمندی

آدرس اینترنتی: tkarimi@nm.mui.ac.ir

شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۰۹

اساتید درس خانم‌ها: دکتر خراسانی، دکتر کریمی، دکتر افشاری، دکتر مالکی، دکتر شیخ نژاد، فرج زاده، شیرانی.

شرح درس:

سلامتی یکی از حقوق اساسی همه انسان‌ها است. در سطح جامعه مراکز خدمات جامع سلامت، مسئول طرح‌ریزی و پیگیری مسائل مربوط به سلامتی تمامی افراد هستند. در اغلب کشورهای دنیا، پرستاران علاوه بر ایفای نقش‌های مراقبتی در حوزه درمان، مسئول ارائه مراقبت‌های بهداشتی اولیه نظیر واکسیناسیون، مراقبت‌های بهداشتی مادر و کودک، آموزش بهداشت، و ... می‌باشند. لذا آشنایی دانشجویان پرستاری با نحوه ارائه خدمات بهداشتی اولیه در مراکز خدمات جامع سلامت طی کارآموزی پرستاری سلامت فرد و جامعه ضروری به نظر می‌رسد.

هدف کلی:

آشنایی فراگیران با سطح اول خدمات در نظام عرضه خدمات بهداشتی - درمانی کشور.

اهداف رفتاری:

از فراگیر انتظار می‌رود که در پایان دوره قادر به انجام موارد زیر باشند:

۱. همدلی، شفقت، تعهد به ایمنی و بهزیستی مراجعه‌کنندگان داشته باشند.
۲. رفتار اخلاقی، مسئولیتهای قانونی و پایبندی به استانداردهای حرفه‌ای در ارتباط با مراجعه‌کنندگان را رعایت نمایند.
۳. ارتباط موثر با مراجعه‌کنندگان و پرسنل مراکز خدمات جامع سلامت داشته باشند.
۴. جهت آموزش فردی و گروهی به مراجعه‌کنندگان از منابع و مقالات جدید استفاده نمایند.
۵. مراقبت بهداشتی به گروه هدف شیرخواران، کودکان، نوجوانان، جوانان، میانسالان و سالمندان را ارائه و در سامانه سبب ثبت نمایند.
۶. واکسیناسیون شیرخوار، کودک و بزرگسال را مشاهده نماید.
۷. طبق برنامه واکسیناسیون کشوری، آموزشهای قبل و پس از واکسیناسیون را ارائه دهد.
۸. عوارض ناخواسته واکسیناسیون را گزارش کند.

۹. زنجیر سرد واکسیناسیون را رعایت کند.

شیوه کارآموزی:

با استفاده از جدیدترین دستورالعمل‌ها و کتابچه‌های وزارت بهداشت- درمان و آموزش پزشکی، نحوه ارائه خدمات بهداشتی به گروه‌های تحت پوشش مراکز خدمات جامع سلامت (کودکان، نوجوانان، جوانان، میانسالان و سالمندان) با استفاده از وسایلی نظیر ترازو، متر، آبسلانگ، ویدئوپروژکتور، پمفلت و ... آموزش داده خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

نمره	معیار ارزشیابی						
۲ نمره	مهارت‌های پایه (اخلاق و ارتباط حرفه ای)						
۲ نمره	فعالیت روز کارگاه						
۶ نمره	نمره	بالاترین سطح فعالیت مورد انتظار			آیتم	مشارکت فعال در طول کارآموزی	
		بانتظار	باکمک	مشاهده			
	۱	۱	۱	-			ارائه آموزش مراقبت های های قبل و پس از واکسیناسیون (کمپرس سرد و گرم)
	۱		۱	۱			واکسیناسیون شیرخوار، کودک و بزرگسال (دارو دادن عضلانی و خوراکی)
	۱	۱	۱	-			انجام مراقبتها و آموزشهای مربوط به شیرخوار و کودک براساس سامانه سیب
	۱	-	۱	-			انجام مراقبتها و آموزشهای مربوط به نوجوانان و جوانان براساس سامانه سیب
۱	۱	۱	-	انجام مراقبتها و آموزشهای مربوط به میانسالان و سالمندان براساس سامانه سیب			
۱	۱	۱	۱	اندازه گیری فشار خون و ثبت آن			
۲ نمره	کنفرانس کلاسی / آموزش گروهی						
۸ نمره	آزمون DOPS (امتحان عملی پایان دوره)						
۲۰ نمره	جمع کل						

* دانشجو مجاز است حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از اتمام زمان کارآموزی جهت تکمیل لاگ بوک اقدام نماید. به ازای هرروز تأخیر ۰/۲۵ از جمع کل نمرات کسر خواهد شد.

برنامه کارگاه کارآموزی سلامت فرد و جامعه

ساعت	موضوع	شیوه ارائه	مدرس
۸-۹	آشنایی با طرح درس	سخنرانی	اساتید گروه
۹ - ۱۰:۳۰	ایمن سازی	سخنرانی- تمرین عملی	اساتید گروه
۱۰:۳۰ - ۱۱	استراحت		
۱۱ - ۱۲	مراقبت اطفال براساس سامانه سیب	سخنرانی- تمرین عملی	اساتید گروه
۱۲ - ۱۲:۳۰	آزمون دانش کارگاه		

((راس ساعت ۸ صبح همراه با روپوش و اتیکت در مکان برگزاری کارگاه حضور داشته باشید.))

سیاست‌ها و قوانین دوره:

۱. حضور به‌موقع و تمام‌وقت در محل کارآموزی الزامی است. به ازای هرروز تأخیر یا غیبت غیرمجاز طبق قوانین آموزشی برخورد می‌شود.
۲. رعایت پوشش حرفه‌ای در طول دوره کارآموزی الزامی است.
۳. حضور در کارآموزی با پیش مطالعه منابع معرفی شده الزامی است.
۴. شرکت در انجام مراقبت‌ها از جمله وظایف دانشجویان است و طبق چک‌لیست مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد.
۵. انجام غربالگری‌های تلفنی در حین دوره نیز از وظایف دانشجویان می‌باشد.
۶. تکمیل و ارسال موارد لاگ بوک پرستاری سلامت فرد و جامعه برای استاد مربوطه ظرف یک هفته الزامیست.

منابع اصلی:

B2n.ir/t69202	۱) برنامه و راهنمای ایمن‌سازی مصوب کمیته کشوری ایمن‌سازی
B2n.ir/z89667	۲) مراقبت‌های ادغام یافته کودک سالم ویژه غیرپزشک
B2n.ir/m69086	۳) مجموعه مداخلات اساسی بیماری‌های غیر واگیر در نظام مراقبت‌های بهداشتی اولیه ایران
B2n.ir/d13195	۴) بسته خدمت سلامت نوجوانان
B2n.ir/y41919	۵) بسته خدمت جوانان
B2n.ir/r45984	۶) مراقبت‌های ادغام یافته سلامت سالمندان

:

اهداف رفتاری مورد انتظار در مراکز خدمات جامع سلامت

اهداف رفتاری	تاریخ
پیش مطالعه محتوای آموزشی ارائه شده و مشارکت فعال در مباحث کارگاه	روز اول
<ol style="list-style-type: none"> ۱. برنامه واکسیناسیون کشوری را از حفظ بیان کند. ۲. واکسیناسیون شیرخوار، کودک و بزرگسال را مشاهده نماید. ۳. واکسن های تلقیح شده در واحد واکسیناسیون را در سامانه سیب و کارت واکسن ثبت کند. ۴. به والدین مراجعه کننده درباره واکسن های تلقیح شده آموزش های لازم را بدهد. ۵. زنجیره سرد را توضیح و رعایت کند. ۶. عوارض ناخواسته واکسیناسیون را گزارش نماید. ۷. حداقل سه مراقبت کودکان (۱۵ روزگی تا ۴ سالگی) را انجام و در سامانه سیب ثبت نماید. ۸. حداقل یک مراقبت نوجوان (۱۸-۵ سالگی) و یا جوان (۲۹-۱۸ سالگی) را انجام و در سامانه سیب ثبت نماید. ۹. حداقل دو مورد مراقبت میانسالان (۵۹-۳۰ سالگی) را انجام و در سامانه سیب ثبت نماید. ۱۰. حداقل دو مورد مراقبت از سالمندان (۶۰ سالگی و بالاتر) را انجام و در سامانه سیب ثبت نماید. ۱۱. در طول دوره حضور در مرکز خدمات جامع سلامت حداقل ۵۰ مورد پیگیری تلفنی انجام دهد. ۱۲. در طول دوره حضور در مرکز خدمات جامع سلامت حداقل یک آموزش گروهی برای گروه هدف دانشجویان یا مراجعین به مرکز خدمات جامع سلامت برگزار نماید. 	روز دوم الی روز دهم

چک لیست آزمون DOPS (امتحان عملی پایان دوره) (۴ نمره)

الف) ایمن سازی

عملکرد دانشجو در واحد ایمن سازی بر مبنای جمع نمره ۴ می باشد.

نام و نام خانوادگی					
موارد مورد ارزیابی					
					۱- با والدین/ کودک به خوبی ارتباط برقرار می کند.
					۲- برنامه ایمن سازی را متناسب با سن کودک می داند.
					۳- ثبت واکسن در کارت یا دفتر واکسیناسیون را به درستی انجام می دهد.
					۴- درباره واکسن های کودک آموزش صحیح به والدین وی می دهد.
					۵- به کودک پوزیشن صحیح می دهد.
					۶- واکسن را به درستی انتخاب می کند.
					۷- واکسن را به درستی در دست می گیرد.
					۸- به تاریخ تحویل، باز شدن و شاخص ویال واکسن توجه می کند.
					۹- واکسن را بسته به نوع تکان می دهد/ نمی دهد.
					۱۰- حجم مناسبی از واکسن را درون سرنگ می کشد.
					۱۱- هواگیری را به طرز صحیحی انجام می دهد.
					۱۲- قبل از تزریق واکسن، کارت واکسن را چک می کند.
					۱۳- محل تزریق را بسته به نوع واکسن به درستی انتخاب می کند.
					۱۴- پنبه مناسب (خشک یا الکلی) بسته به نوع واکسن برمی دارد.
					۱۵- محل تزریق را بسته به نوع واکسن به درستی ضد عفونی می کند.
					۱۶- سرنگ را با زاویه صحیح می گیرد.
					۱۷- نحوه تزریق را به درستی نمایش می دهد.
					۱۸- سرنگ را به شیوه صحیح دفع می کند.
					۱۹- سؤالات مربوط به نکات ویژه واکسیناسیون را به درستی پاسخ می دهد.
					۲۰- سؤالات مربوط به زنجیره سرد واکسن را به درستی پاسخ می دهد.
					جمع کل

(ب) واحد مراقبت سلامت

عملکرد دانشجو در واحد مراقبت سلامت با توجه به نیاز مراقبتی مراجعه کننده، در یکی از حیطه‌ی مراقبت اطفال، نوجوانان، جوانان، میانسالان و سالمندان ارزشیابی می‌گردد. عملکرد دانشجو در هر کدام از واحدهای زیر که مورد ارزشیابی قرار گرفت، بر مبنای جمع نمره ۴ می‌باشد.

➤ حیطه مراقبت اطفال

نام و نام خانوادگی						موارد مورد ارزیابی
						۱- با والدین/ کودک به خوبی ارتباط برقرار می‌کند.
						۲- وزن کودک را به درستی اندازه می‌گیرد.
						۳- قد را به درستی اندازه گیری می‌کند.
						۴- دور سر کودک را به درستی اندازه گیری می‌کند.
						۵- قد، وزن یا دور سر را به درستی ارزیابی و توصیف نماید.
						۶- با توجه به نمودار رشد برای مادر چگونگی روند رشد کودک را توضیح می‌دهد.
						۷- زمان مناسب برای مراجعه بعدی (مراقبت معمول و یا پیگیری) را آموزش می‌دهد.
						۸- آموزش تغذیه (تغذیه کمکی، مقوی و مغذی کردن غذای کودک) را مطابق سن کودک به درستی می‌دهد.
						۹- آموزش مصرف مکمل‌ها آهن را مطابق سن کودک به درستی می‌دهد. (تعداد قطره، آموزش نحوه مصرف)
						۱۰- آموزش مصرف مکمل مولتی‌ویتامین و یا AD را مطابق سن کودک به درستی می‌دهد.
						۱۱- آموزش رابطه متقابل والد و کودک را مطابق سن کودک به درستی می‌دهد.
						۱۲- آموزش پیشگیری از حوادث را مطابق سن کودک به درستی می‌دهد.
						۱۳- از نحوه ثبت اطلاعات در سامانه سیب آگاهی لازم را دارد.
						جمع کل

نام و نام خانوادگی						موارد مورد ارزیابی
						۱- با مددجو به خوبی ارتباط برقرار می کند.
						۲- وزن مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
						۳- قد مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
						۴- نمایه توده بدنی مددجو را محاسبه و متناسب با آن آموزش (فعالیت بدنی، تغذیه) می دهد.
						۵- نحوه استفاده از مکمل آهن و ویتامین D ₃ را متناسب با سن مددجو آموزش می دهد.
						۶- مددجو را از نظر سلامت روان شناختی به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
						۷- مددجو را از نظر سلامت اجتماعی به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
						۸- مددجو را از نظر پدیکلوز و گال معاینه و در صورت لزوم آموزش و ارجاع می دهد.
						۹- مددجو را از نظر سلامت بینایی به درستی معاینه و آموزش های لازم را می دهد.
						۱۰- مددجو را از نظر لزوم دریافت واکسن توأم/ هپاتیت به به درستی بررسی می کند.
						۱۱- از نحوه ثبت اطلاعات در سامانه سیب آگاهی لازم را دارد.
						جمع کل

نام و نام خانوادگی						موارد مورد ارزیابی
						۱- با مددجو به خوبی ارتباط برقرار می کند.
						۲- وزن مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
						۳- قد مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
						۴- نمایه توده بدنی مددجو را به درستی محاسبه می کند.
						۵- وضعیت تغذیه و فعالیت فیزیکی مددجو را بررسی و آموزش های لازم را می دهد.
						۶- متناسب با سن مددجو در مورد استفاده از مکمل های آهن و ویتامین D ₃ آموزش می دهد
						۷- مددجو را از نظر سلامت روان و سوء مصرف مواد به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
						۸- مددجو را از نظر سلامت اجتماعی به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
						۹- فشارخون مددجو را به درستی اندازه گیری نموده و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
						۱۰- مددجو را از نظر ابتلای به بیماری های آسم و سل به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
						۱۱- مددجو را از نظر لزوم دریافت واکسن توأم/ هیپاتیت به درستی بررسی می کند
						۱۲- از نحوه ثبت اطلاعات در سامانه سیب آگاهی لازم را دارد.
						جمع کل

نام و نام خانوادگی						موارد مورد ارزیابی
						۱- با مددجو به خوبی ارتباط برقرار می کند.
						۲- قد، و وزن مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
						۳- دور کمر مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
						۴- نمایه توده بدنی مددجو را به درستی محاسبه و طبقه بندی می کند.
						۵- با توجه به شرایط مددجو در زمینه تغذیه آموزش های لازم را می دهد.
						۶- متناسب با سن مددجو در مورد استفاده از مکمل های آهن و ویتامین D ₃ آموزش می دهد .
						۷- فعالیت فیزیکی مددجو را از نظر نوع، مدت و شدت به درستی ارزیابی و طبقه بندی نموده و آموزش های لازم را می دهد.
						۸- فشارخون مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
						۹- مددجو را از نظر سلامت روان به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
						۱۰- مددجو را از نظر سوء مصرف مواد به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
						۱۱- از نظر لزوم دریافت واکسن توأم/ هپاتیت ب مددجو را ارزیابی و اقدام لازم را انجام می دهد.
						۱۲- از نحوه ثبت اطلاعات در سامانه سیب آگاهی لازم را دارد.
						جمع کل

نام و نام خانوادگی						موارد مورد ارزیابی
						۱- با مددجو به خوبی ارتباط برقرار می کند.
						۲- قد و وزن مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
						۳- دور کمر مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
						۴- نمایه توده بدنی مددجو را به درستی محاسبه و طبقه بندی می کند.
						۵- با توجه به شرایط مددجو در زمینه های تغذیه آموزش های لازم را می دهد.
						۶- متناسب با سن مددجو در مورد استفاده از مکمل کلسیم و ویتامین D ₃ آموزش می دهد.
						۷- فعالیت فیزیکی مددجو را از نظر نوع، مدت و شدت به درستی ارزیابی و طبقه بندی نموده و آموزش های لازم را می دهد.
						۸- فشارخون مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
						۹- خطرسنجی سرطان کولون را به درستی انجام می دهد.
						۱۰- مددجو را از نظر افسردگی بررسی و آموزش های لازم را می دهد.
						۱۱- از نحوه ثبت اطلاعات در سامانه سیب آگاهی لازم را دارد.
						جمع کل